

"...

## **II- İTİRAZIN GEREKÇESİ**

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'Davacı Tüketici Hakları Derneği vekili tarafından 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş Yasası'nın 23. maddesine dayanılarak düzenlenen ve 2/2/1991 tarihli Genel Kurulda kabul edilen Tarifeler Yönetmeliği'nin 26. maddesindeki 'Su satış ve atıksu tarifesinin belirlenmesinde rol oynayan iki ana faktörden birincisi; yönetim ve işletme giderleri ile amortismanlar, aktifleştirilemeyen yenileme, iyileştirme (ıslah) ve genişletme (tevsii) giderleri, ikincisi ise %10'dan aşağı olmayacak nispette kar oranıdır' maddesinde yer alan '...%10'dan aşağı olmayacak nispette kar oranıdır' ifadesi ile aynı Yönetmeliğin 30. maddesinde yer alan 'Konut, işyeri, sanayi vb. abonelerine uygulanacak su satış tarifesi 26, 27, 28 ve 29. maddelerde belirtilen gider ve kayıplar ile en az %10 kar sağlayabilecek seviyede tespit edilir' maddesinde yer alan 'en az %10 kar sağlayabilecek seviyede tespit edilir' ifadesinin iptali istemiyle Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne karşı açılan davada Mahkememizce Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 152. maddesi kapsamında görülmekte olan davada uygulanacak kanun hükmü olarak nitelendirilen 2560 sayılı İSKİ Kuruluş Yasası'nın (Ek madde 5 hükmü uyarınca söz konusu Kanun'un diğer Büyükşehir Belediyelerini de kapsamına dahil etmiştir) Tarife Tespit Esasları başlıklı 23. maddesindeki '...tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsii masrafları ve %10'dan aşağı olmayacak nispetinde kar oranı esas alınır...' maddesindeki '...%10'dan aşağı olmayacak nispetinde kar oranı esas alınır' tümcesinin aşağıda sıralanan gerekçelerle T.C Anayasasına aykırı olduğu düşünülmektedir.

T.C. Anayasası'nın Cumhuriyet'in nitelikleri başlıklı 2. maddesinde 'Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.' hükmüne yer verilmektedir. Anayasa Mahkemesi Hukuk devleti ilkesini genel olarak 'insan haklarına saygılı ve bu hakları koruyucu adil bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmekle kendisini yükümlü sayan, bütün işlem ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan devlet' (E: 1976/1, K: 1976/28 25/05/1976) şeklinde tarif etmektedir. Anayasa Mahkemesince 'Hukuk Devleti' kavramı tanımlanmamakta sadece bu kavramın temelini oluşturan unsurlar sıralanmaktadır. Ancak Anayasa Mahkemesi'nin sonraki kararlarında da belirginleştiği üzere 'hukuk devleti' ilkesini oluşturan unsurlar zamanla, değişmekte ve çağın gelişimine göre yeni şartlar eklenebilmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri 'belirlilik'tir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi de gereklidir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey, yasadın, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir. Ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlar. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Yasa kuralı, ilgili kişilerin mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini makul bir düzeyde öngörmelerini mümkün kılacak şekilde düzenlenmelidir. 'Öngörülebilirlik Şartı' olarak nitelendirilen bu ilkeye göre yasanın uygulanmasında takdirin kapsamı ve uygulama yöntemi bireyleri keyfi ve öngörebilecekleri müdahalelerden koruyacak düzeyde açıklıkla yazılmalıdır. Belirlilik, kişilerin hukuk güvenliğini korumakla birlikte idarede istikrarı da sağlar.

Bu açıklamalar ışığında söz konusu Yasanın Anayasaya aykırı olduğu düşünülen tümcesine bakıldığında; Türkiye'deki tüm Büyükşehir belediyelerini kapsamına alan ve söz konusu belediyeler tarafından hazırlanacak olan su tarifelerindeki esasları ortaya koyan Yasa'nın 23. maddesinde su tarifelerinin belirlenmesinde'...%10'dan aşağı olmayacak nispetinde kar oranı esas alınır' tümcesine yer verilmiş bulunmaktadır. Bu hükme göre Büyükşehir belediyeleri kendi sınırları içerisinde yer alan yerleşim birimlerinde uygulayacakları su tarifelerini belirlerken en az %10 oranında kar uygulamak zorundadırlar. Ancak anılan Yasa tarafından bu kar oranının azami olarak ne miktarda olması gerektiğine yönelik bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Yukarıda da anlatıldığı üzere 'hukuk devleti' nin zorunlu bir unsuru da 'yasaların belirli' olması ilkesidir. Bu ilke 'hukuki güvenlik' ilkesinin doğal bir sonucudur. Buna göre söz konusu yasada belirlenecek olan tarifiede kar oranının azami olarak ne nispette olması gerektiğine yer verilmemiş olması ve en az %10 dan aşağı olmayacak şeklinde bir düzenlemeye gidilmiş olması idarelere geniş, sınırsız ve ölçüsüz bir takdir yetkisi vermek sonucunu doğurmuştur. Ayrıca idarelerin söz konusu su tarifelerindeki kar oranlarını belirlerken hangi ölçütleri esas alacakları açık, belirgin ve somut olarak Yasa'da yer almamıştır. Yasa kuralı bu anlamda belirli ve öngörülebilir değildir. Dolayısıyla da Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan 'Hukuk Devleti' ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.

Açıklanan nedenlerle Mahkememizce bakılmakta olan davada uygulanması gereken kural niteliği taşıyan 2560 sayılı İSKİ Genel Müdürlüğü Kuruluş Yasası'nın 23. maddesinde yer alan '...%10'dan aşağı olmayacak nispetinde kar oranı esas alınır' tümcesinin Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu kanaatine varıldığından, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Yargılama Usûlleri Hakkında Kanun'un 28. maddeleri uyarınca söz konusu ibarenin iptali istemiyle itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve uyuşmazlığın çözümünün Anayasa Mahkemesi kararına kadar Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca geri bırakılmasına 11/11/2010 tarihinde oybirliği ile karar verildi."